

केले, तर सूत्रसंचालन अनिल
केसकर सर आभार प्रदर्शन
श्रीकृष्ण तायडे यांनी मानले
राष्ट्रगीताणे कार्यक्रमाच
सांगता झाली. या प्रसंगी
सर्व शिक्षकवृंद, शिक्षक
कर्मचारी आणि पत्रकार मोठ्या
संख्येने उपस्थित होते.

संपादकीय

सत्ता बदलाची आशा

नेपाळचा राजकीय इतिहास हा नेहमीच अस्थिरतेच्या आणि अचानक येणाऱ्या परिवर्तनांच्या लाटांनी वेढलेला राहिला आहे. राजेशाहीचा अंत, माओवादी बंडखोरी आणि त्यानंतर लोकशाहीचा स्वीकार अशा अनेक वळणांवरून गेलेला हा देश सध्या पुन्हा एकदा एका मोठ्या अंतर्गत संघर्षाच्या आणि तीव्र असंतोषाच्या उंबरठ्यावर उभा आहे. मार्च २०२६ च्या निवडणुकांमध्ये ज्या ‘जनरेशन झ्रेड’ म्हणजेच तरुण पिढीने एका मोठ्या क्रांतीची अपेक्षा ठेवून रॅपर आणि काठमांडूचे माजी महापौर बालेंद्र शाह यांच्या हाती देशाची सूत्रे सोपवली होती, तीच तरुण पिढी आज त्यांच्याविरोधात रस्त्यावर उतरली आहे. ज्यांनी सत्तेच्या शिखरावर बसवले, त्यांनीच अवघ्या काही महिन्यांमध्ये विरोधाचा झेंडा हाती घेतल्यामुळे नेपाळमधील हा संघर्ष केवळ राजकीय उरलेला नाही, तर एका सामाजिक आणि आर्थिक असंतोषाचा ज्वालामुखी बनला आहे. या ताज्या आंदोलनांची ठिणगी काठमांडूच्या रस्त्यांवर पडली. एका राईड-शेअरिंग झ्रयव्हरने (गणेश नेपाळी) म्युनिसिपल पोलिसांसोबत झालेल्या वादामधून आणि प्रशासकीय जाचाला कंटाळून केलेल्या आत्मदहनानंतर तरुणांच्या संतापाचा उद्रेक झाला ; परंतु हे केवळ एका घटनेचे तात्कालिक पर्यवसान नाही. या आंदोलनामागे खोलवर रुजलेली कारणे आहेत. शाह यांच्या सरकारने शहराच्या सुशोभीकरणाच्या आणि शिस्तरीत्या नावाखाली हजारो गरीब आणि भूमिहीन झोपडीधारकांना पुनर्वसनाशिवाय बेघर केले. गरिबांना थेट रस्त्यावर आणणाऱ्या या मोहिमांमुळे प्रशासकीय क्रूरतेचा चेहरा समोर आला आणि नेपाळमध्ये नव्याने आंदोलन पेटले. आर्थिक संकट, बेरोजगारी आणि वाढत्या महागाईमुळे आधीच होरपळत असलेल्या नेपाळी तरुणांना नवीन सरकारकडून रोजगाराच्या संधी आणि सहानुभूतीची अपेक्षा होती ; परंतु त्याऐवजी त्यांना डंडात्मक कारवाया, प्रशासकीय हुकूमशाही आणि गरिबांचा टार्गेट करणारी धोरणे पाहायला मिळाली. शाह यांच्या विरोधातील या तीव्र नाराजीचे विश्लेषण करताना त्यांच्या कार्यपद्धतीचा अभ्यास करणे गरजेचे ठरते. शाह हे पारंपरिक नेपाळी राजकारणाला कंटाळलेल्या मतदारांसाठी बदलाचा एक मोठा चेहरा म्हणून पुढे आले होते. त्यांचा आक्रमक आणि स्पष्टवक्ता स्वभाव तरुणांना आकर्षित करत होता ; मात्र सत्तेवर आल्यानंतर हाच आक्रमक स्वभाव एकाधिकारशाही आणि असेवेदनशीलतेमध्ये बदलल्याचा आरोप आता होत आहे. विरोधकांचे म्हणणे ऐकून न घेणे, ‘सोशल मीडिया’ आणि माध्यमांवर अघोषित बंधने आणण्याचा प्रयत्न करणे आणि जमिनीवरील गरिबांच्या वास्तववादी समस्यांकडे पूर्णपणे डोळेझाक करणे, यामुळे त्यांची लोकप्रियता कमालीची घसरली आहे. ज्या लोकशाही आणि मानवी हक्कांच्या नावावर त्यांनी तरुणांची मते मिळवली, त्याच हक्कांची पायमल्ली नव्या राजवटीत होत असल्याचा सूर उमटत असल्यामुळे अशा सध्या कमालीचे बचावात्मक भूमिकेत आले आहेत. नेपाळमधील या अंतर्गत राजकीय आणि सामाजिक अस्थिरतेचे पडसाद केवळ त्यांच्या सीमांपुरते मर्यादित राहू शकत नाहीत, कारण नेपाळचे भारताशी असलेले संबंध अत्यंत जिव्हाळ्याचे आणि भौगोलिकदृष्ट्या संवेदनशील आहेत. दोन्ही देशांमध्ये असलेली खुली सीमा ही एका बाजूने दोन्ही संस्कृतींना जोडणारा दुवा असली, तरी नेपाळमधील अस्थिरतेच्या काळात ती भारताच्या अंतर्गत सुरक्षेसाठी मोठी चिंतेची बाब ठरते. नेपाळमध्ये अंतर्गत संघर्ष वाढल्यास किंवा कायदा-सुव्यवस्थेचा प्रश्न निर्माण झाल्यास सीमेपलीकडून होणारी गुन्हेगारी, अमली पदार्थाची तस्करी आणि भारतविरोधी घटकांची घुसखोरी वाढण्याचा थेट धोका निर्माण होतो. नेपाळमध्ये जेव्हा जेव्हा अंतर्गत असंतोष किंवा राजकीय पोकळी निर्माण होते, तेव्हा चीनसारख्या परकीय शक्तींना तिथे आपला प्रभाव वाढवण्याची मोठी संधी मिळते. नेपाळला या संकटातून बाहेर काढण्यासाठी शाह यांना त्यांच्या प्रशासकीय भूमिकेत बदल करून गरिबांना आणि तरुणांना विश्वासात घ्यावे लागेल. दरम्यान, भारतासाठी हा काळ अत्यंत सावधगिरीने पावले टाकण्याचा आहे. नेपाळचा हा अंतर्गत संघर्ष शांत व्हावा आणि तिथे स्थिर सरकार राहावे, यातच भारताचेही हित सामावले आहे. शेजारी देशातील शांतता हीच भारताच्या सीमेवरील सुरक्षेची सर्वात मोठी हमी असू शकते. राजकीय दृष्टिकोनातून पाहिले तर नेपाळमध्ये ‘व्यक्तिकेंद्री बदल’ किती टिकाऊ असतो, हा प्रश्न पुन्हा एकदा समोर आला आहे. आंदोलनातून निर्माण झालेल्या सरकारने प्रशासनातील सुधारणा करण्यासाठी सक्षम यंत्रणा उभी केली नाही, तर लोकांचा विश्वास डळमळीत होणे स्वाभाविक आहे. या संपूर्ण परिस्थितीकडे भारताने केवळ शेजारी देशातील अंतर्गत राजकारण म्हणून पाहता कामा नये. भारत आणि नेपाळ यांचे संबंध सांस्कृतिक, आर्थिक, धार्मिक आणि सामाजिकदृष्ट्याही अतिशय जवळचे आहेत. बिघडलेल्या संबंधांचा पहिला परिणाम सुरक्षा व्यवस्थेवर होऊ शकतो. खुल्या सीमेमुळे अस्थिरतेच्या काळात तस्करी, बनावट चलन, शस्त्रांची हालचाल किंवा गुन्हेगारी नेटवर्क सक्रिय होण्याचा धोका वाढतो. भारत आणि नेपाळ यांच्यातील सुरक्षा सहकार्य त्यामुळे अधिक महत्त्वाचे ठरते. याशिवाय भारत हा नेपाळचा सर्वात मोठा व्यापार भागीदार आहे. सीमावर्ती भागातील आंदोलन, वाहतूक अडथळे किंवा प्रशासनातील अस्थिरता यामुळे पुरवठा साखळी विस्कळीत होऊ शकते. त्याचा परिणाम दोन्ही देशांमधील उद्योग आणि सीमाभागातील अर्थव्यवस्थेवर होऊ शकतो.’

मुंबईकरांच्या जीवनातील सर्वात महत्त्वाचा वाहतूक पर्याय म्हणजे बेस्ट बस सेवा. दररोज लाखो प्रवाशांना सुरक्षितपणे त्यांच्या गंतव्यस्थानी पोहोचविण्याची जबाबदारी बेस्टवर आहे. मात्र गेल्या काही महिन्यांत बेस्टच्या बस अपघातांच्या घटनांमध्ये झालेली वाढ ही केवळ प्रशासनासाठीच नव्हे, तर प्रत्येक मुंबईकरासाठी चिंतेची बाब बनली आहे. या अपघातांमुळे अनेकांना जीव गमवावा लागला, तर अनेक जण गंभीर जखमी झाले. त्यामुळे एकच प्रश्न उपस्थित होत आहे—आता तरी बेस्टचे अपघात टळतील का ? काही वर्षात बेस्टच्या ताफ्यात मोठ्या प्रमाणावर कंत्राटी बस गाड्यांचा समावेश करण्यात आला आहे. आज बेस्टच्या ताफ्यात स्वमालकीच्या २०० च्या आसपास बस असून कंत्राटी बसची संख्या अडीच हजारच्या आसपास आहे. परिणामी, अपघातांच्या घटनांमध्ये कंत्राटी बसचे प्रमाणही अधिक दिसून येते. याचा अर्थ असा नाही की कंत्राटी चालक निष्काळजी असतात ; परंतु वाढती बससंख्या, अनुभवी चालकांचा तुटवडा आणि कामाचा ताण या सर्वांचा परिणाम सुरक्षिततेवर होत असल्याचे चित्र दिसते. कंत्राटदार चालकांना नियुक्तीपूर्वी प्रशिक्षण दिले जाते. वाहन हाताळणी, वाहतूक नियम, प्रवासी सुरक्षा आणि आपत्कालीन परिस्थिती याविषयी त्यांना मार्गदर्शन केले जाते. तरीही प्रत्यक्ष रस्त्यावरची परिस्थिती प्रशिक्षणापेक्षा अधिक आव्हानात्मक असते. मुंबईतील अरुंद रस्ते,

वाढती वाहतूक, सतत बदलणारी सिग्नल व्यवस्था, पावसाळ्यातील खराब रस्ते आणि प्रवासाचा ताण या सर्वांचा सामना करण्यासाठी केवळ प्राथमिक प्रशिक्षण पुरेसे ठरत नाही. सातत्याने पुनर्प्रशिक्षण आणि प्रत्यक्ष अनुभवावर आधारित मार्गदर्शन तितकेच आवश्यक आहे. आज बाजारात प्रशिक्षित बसचालक मिळणे ही मोठी समस्या बनली आहे. जड वाहन चालविण्यासाठी आवश्यक परवाना, अनुभव आणि शिस्त असलेले चालक कमी प्रमाणात उपलब्ध आहेत. त्यामुळे अनेक कंत्राटदारांना चालकांची भरती करताना अडचणी येतात. चालकांची कमतरता भरून काढण्यासाठी काही वेळा तुलनेने कमी अनुभव असलेल्या चालकांची नियुक्ती करावी लागते. अशा परिस्थितीत अपघाताचा धोका वाढण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. दुसरीकडे, बेस्टचे कायमस्वरूपी चालक अनुभवी आणि कुशल मानले जातात. मात्र त्यांचे वेतन, सेवा अटी आणि इतर खर्च कंत्राटी चालकांच्या तुलनेत अधिक असल्याने कंत्राटदारांसाठी त्यांची नियुक्ती आर्थिकदृष्ट्या अवघड ठरते. परिणामी, अनुभवी चालकांची कमतरता अधिक जाणवू लागते. हा प्रश्न केवळ कंत्राटदारांचा नसून संपूर्ण सार्वजनिक वाहतूक व्यवस्थेसमोरील गंभीर आव्हान आहे. गेल्या तीन-चार महिन्यांत घडलेल्या काही अपघातांच्या प्राथमिक माहितीनुसार अनेक घटनांमध्ये बसमध्ये मोठा तांत्रिक बिघाड आढळून आलेला नाही. काही प्रकरणांमध्ये मानवी

चुका, चुकीचा अंदाज, वेगावरील नियंत्रणाचा अभाव किंवा रस्त्यावरील परिस्थितीचे योग्य मूल्यमापन न होणे ही कारणे पुढे आली. याचा अर्थ चालकांचे सातत्यपूर्ण कौशल्यवर्धन आणि मानसिक तयारी यावर अधिक भर देण्याची गरज आहे. आजच्या आधुनिक इलेक्ट्रिक आणि स्वयंचलित प्रणाली असलेल्या बस पारंपरिक डिझेल बसपेक्षा तांत्रिकदृष्ट्या अधिक प्रगत आहेत. अशा वाहनांमधील ब्रेकिंग प्रणाली, ऊर्जा प्रणाली, इलेक्ट्रॉनिक नियंत्रण यंत्रणा आणि सुरक्षा वैशिष्ट्यांची माहिती चालकांना सखोलपणे असणे आवश्यक आहे. वाहन चालविण्याचे कौशल्य जितके महत्त्वाचे आहे, तितकीच वाहनाच्या तांत्रिक प्रणालींची समजही महत्त्वाची ठरते. प्रत्येक चालकासाठी नियमित पुनर्प्रशिक्षण अनिवार्य केले पाहिजे. आधुनिक झ्रयव्हिंग सिम्युलेटरचा वापर, आपत्कालीन परिस्थितीतील सराव, मानसोपचार तज्ज्ञांकडून

तणाव व्यवस्थापनाचे प्रशिक्षण, थकवा ओळखण्याचे मार्गदर्शन आणि सुरक्षित वाहनचालनावरील कार्यशाळा यामुळे चालकांची कार्यक्षमता वाढू शकते. त्याचबरोबर अनुभवी चालकांकडून नव्या चालकांना मार्गदर्शन करण्याची प्रभावी व्यवस्था उभारणेही आवश्यक आहे. याशिवाय चालकांच्या कामाच्या वेळेवरही लक्ष देणे गरजेचे आहे. सलग दीर्घकाळ वाहन चालविल्यास थकवा वाढतो आणि निर्णयक्षमता कमी होऊ शकते. त्यामुळे पुरेशी विश्रांती, नियोजित ड्युटी, आरोग्य तपासणी आणि मानसिक स्वास्थ्य याकडेही तितकेच गांभीर्याने पाहिले पाहिजे. सुरक्षित प्रवासाची सुरुवात सुरक्षित आणि सक्षम चालकापासूनच होते. कंत्राटदार, बेस्ट प्रशासन आणि राज्य शासन यांनी संयुक्तपणे चालक प्रशिक्षणासाठी आधुनिक प्रशिक्षण केंद्रे उभारण्याची आवश्यकता आहे. नवीन चालक

तयार करणे, विद्यमान चालकांचे कौशल्य वाढविणे आणि सुरक्षित वाहनचालनाची संस्कृती विकसित करणे ही काळाची गरज आहे. अपघातानंतर चौकशी करण्यापेक्षा अपघात होऊच नयेत यासाठी प्रतिबंधात्मक उपाय अधिक प्रभावी ठरतील. तंत्रज्ञानाचाही अधिक वापर करणे आवश्यक आहे. बसमध्ये चालक सहाय्यक प्रणाली, वेग नियंत्रण यंत्रणा, थकवा ओळखणारी साधने, डॅशकॅम, कृत्रिम बुद्धिमत्तेवर आधारित सुरक्षा प्रणाली आणि नियमित तांत्रिक तपासणी यामुळे अपघातांचे प्रमाण कमी करण्यात मदत होऊ शकते. मात्र कोणतेही तंत्रज्ञान सक्षम आणि प्रशिक्षित चालकाची जागा घेऊ शकत नाही. बेस्टची बस ही केवळ एक वाहनसेवा नसून मुंबईची जीवनवाहिनी आहे. त्यामुळे प्रत्येक अपघात हा केवळ आकडा नसून एका कुटुंबाच्या आयुष्याशी जोडलेला असतो. सुरक्षिततेबाबत कोणतीही तडजोड परवडणारी नाही. चालकांची कमतरता भरून काढणे, दर्जेदार प्रशिक्षण देणे, तांत्रिक ज्ञान वाढविणे आणि सुरक्षित वाहनचालनाला सर्वोच्च प्राधान्य देणे या उपाययोजना तातडीने राबविल्या गेल्या तर भविष्यातील अनेक अपघात टाळता येऊ शकतात. मुंबईकरांना वेगवान नव्हे, तर सुरक्षित प्रवास हवा आहे. आणि त्यासाठी सक्षम चालक, आधुनिक प्रशिक्षण आणि जबाबदार व्यवस्थापन यांच्याशिवाय दुसरा कोणताही पर्याय नाही. बेस्टला नेमके हेच करायचे आहे.

उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा अजित पवार यांच्याकडून तयारीचा आढवा; गर्दीच्या ठिकाणी २४ तास पेलिसांचा बंदोबस्त

उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा अजित पवार यांच्याकडून तयारीचा आढवा : गर्दीच्या ठिकाणी २४ तास पोलिसांचा बंदोबस्त पुणे : पुण्यातील गणेशोत्सवासाठी देशभरातून मोठ्या संख्येने नागरिक येत असल्याने वाहतूक, सुरक्षा, स्वच्छता, वीजपुरवठा आणि गर्दी व्यवस्थापनाची यंत्रणा अधिक सक्षम ठेवण्याचे निर्देश उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा अजित पवार यांनी प्रशासनाला दिले. सर्वांच्या सामूहिक प्रयत्नातून यंदाचा गणेशोत्सव सुरक्षित, शिस्तबद्ध आणि आनंददायी वातावरणात साजरा करूया, असे आवाहनही त्यांनी केले. विभागीय आयुक्त कार्यालयात गणेशोत्सवाच्या तयारीचा आढवा घेण्यासाठी बैठक झाली. यावेळी विभागीय आयुक्त डॉ. शीतल तेली-उगले, महामेद्रेचे व्यवस्थापकीय संचालक श्रावण हर्डीकर, पुणे महापालिका आयुक्त नवल किशोर राम, पिंपरी-चिंचवड महापालिका विनयकुमार चौबे आणि पुणे ग्रामीणचे पोलीस अधीक्षक संदीप सिंह गिल यांच्यासह विविध विभागांचे अधिकारी उपस्थित होते. गर्दीच्या काळात अतिरिक्त यंत्रणा तैनात करां गणेशोत्सवासाठी रेल्वे, बस आणि सार्वजनिक वाहतुकीतून मोठ्या संख्येने नागरिक पुण्यात येतात. त्यामुळे प्रत्येक रेल्वेगाडीनंतर होणारी गर्दी लक्षात घेऊन संबंधित दिवशी आणि गर्दीच्या वेळेनुसार अतिरिक्त मनुष्यबळ व वाहतूक यंत्रणा उपलब्ध ठेवण्याच्या सूचना सुनेत्रा पवार यांनी दिल्या. विविध गणेश मंडळांच्या

सांस्कृतिक आणि अन्य कार्यक्रमांना हजारो नागरिक उपस्थित राहतात. त्यामुळे अशा ठिकाणी स्वतंत्र वाहतूक व गर्दी व्यवस्थापन करावे. वाहतूक बदल, पर्यायी मार्ग, पार्किंग व्यवस्था आणि गर्दीच्या ठिकाणांची माहिती नागरिकांना वेळेत देण्याचे निर्देशही त्यांनी दिले. २४ तास पोलिसांचा बंदोबस्त गणेशोत्सव हा पुण्याच्या सांस्कृतिक वैभवाचा महत्त्वाचा उत्सव असल्याने महिला, बालके आणि सर्वसामान्य नागरिकांना कोणताही त्रास होणार नाही, याची दक्षता घेण्याचे निर्देश देण्यात आले. गर्दीच्या ठिकाणी मंगळसूत्र चोरी, पाकीटमारी यांसारख्या बंदोबस्त ठेवण्याच्या सूचनाही देण्यात आल्या. मागील वर्षीच्या अनुभवातून आलेल्या अडचणींचा आढवा घेऊन यंदा आवश्यक सुधारणा कराव्यात आणि सर्व विभागांनी समन्वयाने काम करावे, असेही सुनेत्रा पवार यांनी सांगितले. वीजपुरवठा आणि विसर्जन व्यवस्थेवर भर गणेश मंडळांसह ग्रामीण भागातील नागरिकांना सुरळीत वीजपुरवठा मिळावा, यासाठी संबंधित यंत्रणांनी विशेष लक्ष द्यावे, असे निर्देश देण्यात आले. विसर्जनाच्या दिवशी विविध विसर्जनस्थळी होणारी गर्दी लक्षात घेऊन विसर्जन कुंड आणि निर्धारित ठिकाणी पुरेशी प्रकाशव्यवस्था, सुरक्षा आणि स्वच्छतेची व्यवस्था करण्याच्या सूचनाही देण्यात आल्या. विसर्जन सुरू असतानाच संबंधित ठिकाणी सातत्याने स्वच्छता करण्यात यावी, जेणेकरून

पावसाची लपाछपी, शेतकरी मात्र चिंतेत!

महाराष्ट्रात पूर्वी कोकण प्रांत भात पिकात अग्रसर होता. शालेय पाठ्यपुस्तकात भुगोल शिकताना त्यामध्ये कोकणातील पिकांमध्ये भात अग्रस्थानी असल्याचे सांगितले जायचे. कोकणच्या जनतेच्या खाद्य पदार्थांमध्ये भात आणि मासे हे प्रमुख अन्न म्हटले जायचे. कोकणातील रायगड जिल्हा हा सर्वाधिक भात पिकवणारा जिल्हा म्हणून ओळखला जायचा. रायगड, रत्‍नागिरी, सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात भात, नाचणी पिके घेतली जात. गेल्याकाही वर्षांमध्ये शेतीचं स्वरूप बदलले. कोकणातील अनेक कुटुंब नोकरी व्यवसायाच्या निमित्ताने कोकण बाहेर नागपूर, नाशिक, पुणे, मुंबई या शहरीभागात वास्तव्याला गेले. कोकणात कायमस्वरूपी रहाणाऱ्यांची संख्या फारच कमी झाली. यामुळे साहजिकच कोकणातील शेतीवर परिणाम झाला. भातशेती कायची तर किमान कुटुंबांतील चार-सहा शेतात काम करणारी माणसं हवीत. शेतात राबणारे हातच कमी झाले. नोकरी-व्यवसायात तरुण शहरांमध्ये गेले आणि थरथरत्या हातांची समाधानी मनाची वृद्ध माणसं

गावात आहेत. परंतु त्यांची शेतात काम करण्याची क्रयशक्तीच उरलेली नाही. परिणामी कोकणातील भातशेतीचे क्षेत्र कमी झाले. अर्थात काहींनी आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करत शेती करण्याचा प्रयत्न केला. परंतु पूर्वीप्रमाणे पारंपरिक पद्धतीची शेतीची अवजारे आता दुर्मिळ होत चालली आहेत. जून महिन्याच्या ७ तारखेला मृग नक्षत्राच्या मुहूर्तावर पावसाचे आगमन होत असे. सुरुवातीच्या काही दिवसांतच पाऊस असा काही बरसायचा की आता पाऊस थांबावा असं शेतकरी म्हणायचा. कोकणातील नदी-नाले, ओहोळ दुथडी भरून वाहायचे.

शेतकऱ्याच्या गाठीला अधिकचा पैसा नव्हता. जेमतेम मुलांचं शिक्षण दोन वेळचं जेवण मिळतंय याचा कोण आनंद कोकणातील शेतकऱ्याच्या मनात असायचा. घरात वर्षभर खाऊनही भाताची कणगी, मुडी बांधलेली असायची. आता घरात कणगी भरलेलं भात आणि तसा शेतकरी शोधावा लागेल. भाताचा संचय करणारा शेतकरीही आता नाही. असलाच तर रायगड जिल्ह्यातील काही भागात असे शेतकरी असू शकतात. परंतु दक्षिण कोकणात मात्र आता भातशेतीचे क्षेत्र फारच कमी झाले आहे. काही कुटुंबात निष्ठेने, आवड म्हणून आणि कुटुंबाची कोकणची परंपरा म्हणून शेती केली जाते. अशा कुटुंब संस्था आजही एकत्र कुटुंबांचे दर्शन घडवत शेतात राबताना, आनंद घेताना दिसतात. सध्या ऋतुचक्रातील अनियमितता या शेतीच्या आड येऊ लागली आहे. यावर्षी जूनचा पहिला पंधरवडा देखील सुकाच गेला. अखेरीस पाऊस पडला तर पेरणी करावयाची की नाही अशा द्विधा मनःस्थितीत असताना थोडाफार पाऊस पडला त्याचा आधार घेत कोकणातील

शेतकऱ्याच्या गाठीला अधिकचा पैसा नव्हता. जेमतेम मुलांचं शिक्षण दोन वेळचं जेवण मिळतंय याचा कोण आनंद कोकणातील शेतकऱ्याच्या मनात असायचा. घरात वर्षभर खाऊनही भाताची कणगी, मुडी बांधलेली असायची. आता घरात कणगी भरलेलं भात आणि तसा शेतकरी शोधावा लागेल. भाताचा संचय करणारा शेतकरीही आता नाही. असलाच तर रायगड जिल्ह्यातील काही भागात असे शेतकरी असू शकतात. परंतु दक्षिण कोकणात मात्र आता भातशेतीचे क्षेत्र फारच कमी झाले आहे. काही कुटुंबात निष्ठेने, आवड म्हणून आणि कुटुंबाची कोकणची परंपरा म्हणून शेती केली जाते. अशा कुटुंब संस्था आजही एकत्र कुटुंबांचे दर्शन घडवत शेतात राबताना, आनंद घेताना दिसतात. सध्या ऋतुचक्रातील अनियमितता या शेतीच्या आड येऊ लागली आहे. यावर्षी जूनचा पहिला पंधरवडा देखील सुकाच गेला. अखेरीस पाऊस पडला तर पेरणी करावयाची की नाही अशा द्विधा मनःस्थितीत असताना थोडाफार पाऊस पडला त्याचा आधार घेत कोकणातील

शेतकऱ्यांनी पेरणी'केली. परंतु काही दिवस पावसाने दडी मारल्याने भात पेरणी होऊन देखील भात चांगले उगवेल की नाही याची खात्री उरली नाही. यातच एप्रिल-मे महिन्यात जसा रणरणता उन्हाळा असतो त्यापेक्षाही अधिक उन्हाळा कोकणात जाणवू लागला होता. आता कुठे दोन तीन दिवस पडलेल्या पावसाच्या शिडकाव्याने कोकणातील शेतकरी काहीसा सुखावला, म्हणजे भाताची 'जीव जगवणी' झाली असं त्याला वाटू लागलं. अनेक भागांमध्ये कडक उन्हामुळे शेतामध्ये भेगा पडल्या आहेत. परंतु पावसाच्या थोड्या वेळाच्या हजेरीने या शेतजमिनीला पडलेल्या भेगाही जातील. कोकणातील शेतकरी संततधार पावसाच्या प्रतिक्षेत आहे. सध्या कोकणात पावसाचा लपाछपीचा खेळ सुरू आहे. अशावेळी पूर्वी 'ऊन आणि पाऊस कोल्याचा लगीन' हे यावर्षी जूनचा पहिला पंधरवडा देखील सुकाच गेला. अखेरीस पाऊस पडला तर पेरणी करावयाची की नाही अशा द्विधा मनःस्थितीत असताना थोडाफार पाऊस पडला त्याचा आधार घेत कोकणातील

कृष्णेच्या डोहात ८ फूट लांबीच्या मगरीचा वावर; औदुंबर घाटावर भाविकांची गर्दी

सांगली : औदुंबर येथील कृष्णा नदीच्या डोहात सध्या तब्बल ८ ते १० फूट लांबीची मगर वावरत असल्याचे दिसून येत आहे. दररोज सकाळच्या सुमारास ही मगर नदीकाठच्या घाटावर येऊन उन्हात बसत असल्याची माहिती स्थानिक नावाडी नितीन गुरव यांनी दिली. त्यामुळे औदुंबरला येणाऱ्या भाविकांना घाटावरून मगरीचे दर्शन होत आहे. मगर नेमकी कुठे दिसली? औदुंबर येथील कृष्णा नदीच्या डोहात या मगरीचा नियमित वावर असल्याचे स्थानिकांचे म्हणणे आहे. विशेषतः सकाळच्या वेळी

ती घाटाच्या काठावर येऊन उन्हात बसताना दिसते. या परिसरात यापूर्वीही अनेक मगरींचा वावर असल्याचे स्थानिकांकडून सांगण्यात येते. या ठिकाणी मगरींचा वावर का वाढला? औदुंबरच्या डोहात मासेमारीला बंदी असल्याने येथे मोठ्या प्रमाणात माशांची पैदास झाली आहे. पाणी स्वच्छ असताना हे मासे घाटावरूनही सहज दिसतात. त्यातच भाविकांकडून प्रसादासह काही वस्तू नदीच्या पाण्यात सोडल्या जात असल्याने माशांना खाद्य उपलब्ध होते. त्यामुळे

नदीतील जैवविविधतेसोबतच मगरींसाठीही पुरेसे खाद्य उपलब्ध होत असल्याचे दिसून येते. छरसीी चरीलरीं ऋषीीीीीरश्र : नागपूरचा १४५ वर्षाचा अनोखा मारबत उत्सव’; जाणून घ्या परंपरा, इतिहास अन् खासियत नागपूर : नागपूर म्हटलं की गणेशोत्सव, ताडोबा आणि रसाळ संत्र्यांसोबतच शहराच्या खास सांस्कृतिक

ओळखीचा एक अविभाज्य भाग असलेल्या ‘मारबत उत्सवा’ची ही आठवण नदीकाठावर कोणते पक्षी दिसतात? मोठ्या प्रमाणावर उपलब्धता असल्याने नदीकाठावर माशांची मोठ्या प्रमाणावर विविध पक्ष्यांचाही वावर वाढला आहे. राखी बगळा, खड्या, ब्राह्मणी घर, पानकावळे आणि रिव्हर टर्न यांसारखे पक्षी या परिसरात नियमितपणे दिसतात. माशांमुळे या पक्ष्यांना नदीकाठावर खाद्य मिळत असल्याचे स्थानिकांचे म्हणणे आहे. भाविकांची गर्दी कधी वाढते? औदुंबर हे प्रसिद्ध श्रीडत् तीर्थक्षेत्र असल्याने वर्षभर भाविकांची वर्दळ

असते. विशेषतः गुरुवार, पौर्णिमा, गुरुपौर्णिमा, दत्तजयंती आणि महाशिवरात्रीच्या काळात येथे मोठी गर्दी होते. या काळात घाटावरून मगरीचा वावर पाहण्याची संधी भाविकांना मिळत आहे. : राखी सावंतविरोधात थेट एनआयएकडे तक्रार: नेमकं प्रकरण काय? मुंबई : बॉलिवूडची ‘झमा क्रीन’ म्हणून ओळखली जाणारी राखी सावंत तिच्या अतरंगी वक्तव्यांमुळे, सोशल मीडियावरील चर्चामुळे आणि पॅप्ससमोरच्या विविध . भाविकांच्या सुरक्षेसाठी काय उपाय? मगरीच्या वावरामुळे नागरिकांच्या सुरक्षिततेचा प्रश्न लक्षात घेऊन

नदीत पोहण्याच्या भागात तारांचे फेन्सिंग आणि जाळी उभारण्यात आली आहे. त्यामुळे नागरिकांना पाण्यात न उतरता सुरक्षित अंतरावरून नदीकाठावर मगरीचा वावर पाहता येतो. या घटनेचे वैशिष्ट्य काय? कृष्णा नदीच्या डोहातील मुबलक मासे, विविध पक्ष्यांचा वावर आणि मगरींची उपस्थिती यामुळे औदुंबरचा हा परिसर स्थानिक जैवविविधतेचे वेगळे चित्र दाखवत आहे. मात्र, मगरीचा वावर लक्षात घेता नागरिकांनी सुरक्षित अंतर राखणे आणि पाण्यात उतरणे टाळणे महत्त्वाचे आहे.

ऐन सणासुदीच्या दिवसांत प्रवाशांचा खोळंबा, रविवारी ’या’ मार्गावर ९ तासांचा ब्लॉक, लोकलसह एक्सप्रेसही रद्द

पुणे: गणेशोत्सवासाठी जेमतेम काही दिवसच शिळक राहिले आहेत. नोकरदारवर्ग आता गणेशोत्सवासाठी आपल्या गावी जाण्यासाठीही रवाना झाले आहेत. ऐन सणासुदीच्या दिवसांमध्ये मध्य रेल्वेने येत्या रविवारी ९ तासांचा मेगाब्लॉक घेण्याचा निर्णय घेतला आहे. पुणे रेल्वे स्थानकातील यार्डमध्ये डी.डी.एस. पॉइंटच्या उन्नतीकरणासाठी रविवारी (१३ सप्टेंबर) नऊ तासांचा पायाभूत सुविधा ब्लॉक घेण्यात येणार आहे. त्यामुळे जर तुमचा रविवारी गावी जाण्याचा प्लॅन असेल तर, तुम्हाला त्या दिवशी काही प्रमाणात गैरसोयीचा सामना करावा लागू शकतो. त्यामुळे आधीच पुर्वनियोजन करूनच प्रवास करा. रविवारी पुणे रेल्वे स्थानकावर सकाळी ८ ते सायंकाळी ५ वाजेपर्यंत मेगाब्लॉक घेण्यात येणार आहे. त्यामुळे पुणे स्थानकातून सुटणाऱ्या लोकल, एक्सप्रेस

आणि मेमू गाड्यांच्या वाहतुकीवर परिणाम होण्याची शक्यता आहे. गणेश चतुर्थीच्या आदल्या दिवशी रविवार असल्यामुळे त्या दिवशी अनेक जण घराच्या बाहेर शॉपिंग करण्यासाठी निघतात. त्यामुळे जे शॉपिंग करण्यासाठी, गावी जाण्यासाठी घराबाहेर निघणार आहेत, त्यांना मनस्ताप सहन करावा लागण्याची शक्यता आहे. नऊ तासांच्या मेगाब्लॉकच्या काळामध्ये मोठ्या प्रमाणावर लोकल, लांब पल्ल्याच्या एक्सप्रेस आणि मेमू गाड्या रद्द केल्या जाणार आहेत. का घेण्यात आला मेगाब्लॉक? पुणे- दोंड विभागातील पुणे यार्डमध्ये डी.डी.एस. पॉइंट क्रमांक २२८ (आय) आणि २२६ (थ्री) बदलण्याचे काम हाती घेण्यात येणार आहे. यासोबतच सध्या अस्तित्वात असलेल्या ५२ किलो वजनाच्या रेल्वे मार्गाचे ६० किलो वजनाच्या

मार्गात उन्नतीकरण करण्यात येणार आहे. या महत्त्वाच्या कामासाठी विशेष वाहतूक तसेच वीज ब्लॉक घेण्यात येणार असल्याची माहिती मध्य रेल्वेकडून देण्यात आली आहे. ब्लॉकच्या कालावधीत पुणे स्थानकातील प्लॅटफॉर्म क्रमांक १, अप मेन लाइन आणि सीएसएमटीकडील डाउन मेन लाइनवरील रेल्वे वाहतूक बंद राहणार आहे. त्यामुळे लोकल, नागपूर-पुणे एक्सप्रेस, अमरावती-पुणे एक्सप्रेस, मुंबई-पुणे एक्सप्रेससह काही गाड्या खडकी किंवा हडपसर

एक्सप्रेस रद्द होणार? पुणे-तळेगाव- रद्द तळेगाव-पुणे- रद्द पुणे-लोणावळा- रद्द लोणावळा-शिवाजीनगर लोकल- रद्द सीएसएमटी- मुंबई-पुणे डेक्कन एक्सप्रेस- रद्द पुणे-मुंबई डेक्कन एक्सप्रेस- रद्द पुणे-दोंड मेमू ट्रेन- रद्द कोणत्या गाड्यांच्या शेतटच्या स्थानकामध्ये बदल केला? जयपूर-पुणे एक्सप्रेस, नागपूर-पुणे एक्सप्रेस, अमरावती-पुणे एक्सप्रेस, मुंबई-पुणे एक्सप्रेससह काही गाड्या खडकी किंवा हडपसर

स्थानकांपर्यंतच चालवण्यात येणार आहे. लोणावळा-पुणे लोकल शिवाजीनगरपर्यंत, बारामती- पुणे मेमू ट्रेन दोंडपर्यंत, पुणे-लोणावळा लोकल शिवाजीनगरपर्यंत, पुणे-जयपूर, पुणे- नागपूर आणि पुणे- मुंबई एक्सप्रेस खडकी किंवा हडपसर स्थानकांपर्यंतच चालवल्या जाणार आहे. प्रवासापूर्वी वेळापत्रक तपासण्याचं आवाहन मध्य रेल्वेकडून प्रवाशांना करण्यात आलं आहे. आणखी शोधा

पान ४ वसन

जादुई नंबरप्लेट

कारवाई केली आहे. व्हिडिओ व्हायंरल होताच, आरटीओ पोलिसांनी दखल घेत, सापळा रचून पिंपरी चिंचवडमध्ये सापळा रचून गाडी ताब्यात घेतली आहे. शिवाय, कारचालकाविरोधात एफआयआर दाखल करण्यात आल्याची माहिती आहे. झयव्हरवर भारतीय न्याय संहिता (बीएनएस) आणि मोटार वाहन कायद्यांतर्गत बनावटगिरी, फसवणूक आणि इतर संबंधित गुन्ह्यांसाठी गुन्हा दाखल करण्यात आल्याची माहिती पोलिसांनी दिली आहे. वाहतूक पोलिसांनी

पान १ वसन	पान १ वसन	पान १ वसन
-----------	-----------	-----------

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर

झालेली ३० सप्टेंबर २०२५ पर्यंत थकीत असलेली आणि ३१ मार्च २०२६ पर्यंत परतपेड न झालेली पीक कर्जे तसेच पुनर्गठित व फेरपुनर्गठित कर्जांना दोन लाख रुपयांपर्यंत कर्जमुक्तीचा लाभ देण्यात येणार आहे.योजनेची अंमलबजावणी ऑनलाइन संगणकीय प्रणालीद्वारे करण्यात येत असून, त्यासाठी महाआयटीची नियुक्ती करण्यात आली आहे. योजनेच्या पोर्टलवर बँकांनी एकूण ३१ लाख १७ हजार थकीत कर्ज खात्यांची माहिती अपलोड केली आहे. महाआयटीने संगणकीय प्रक्रियेद्वारे निश्चित केलेल्या १६ लाख १६ हजार पात्र लाभार्थ्यांची पहिली यादी २४ जुलै २०२६ रोजी प्रसिद्ध केली होती.

पोळा सणाच्या दिवशी

संकटात ूसापडली आहेत. त्यामुळे शेतकऱ्यांवर आर्थिक संकट ओढवले असून शासनाने तातडीने ठोस मदत जाहीर करावी, अशी मागणी आंदोलनकर्त्या शेतकऱ्यांनी केली. शेतकऱ्यांनी परतूर तालुका सरसकट कोरड्या दुष्काळग्रस्त तालुका म्हणून जाहीर करावा, अशी प्रमुख मागणी केली. तसेच कोरडवाहू शेतकऱ्यांना प्रति हेक्टरी ५० हजार रुपये, तर बागायतदार शेतकऱ्यांना प्रति हेक्टरी १ लाख रुपये तातडीची आर्थिक मदत देण्यात यावी, अशी मागणी करण्यात आली. याशिवाय शासनाने जाहीर केलेल्या पीक कर्जमाफीची पहिली यादी जाहीर झाली असली तरी अनेक पात्र शेतकरी अद्याप कर्जमाफीच्या प्रतीक्षेत आहेत. त्यामुळे पीक कर्जमाफीची दुसरी यादी तात्काळ जाहीर करून पात्र शेतकऱ्यांना कर्जमाफीचा लाभ द्यावा, अशी मागणी शेतकऱ्यांनी केली. पावसाअभावी खरीप पिकांचे नुकसान झाल्याने पीक विम्याची रक्कम तातडीने शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर वर्ग करावी, अशीही मागणी करण्यात आली. शेतकऱ्यांच्या हातात पैसा नसताना खरीप हंगामातील नुकसान, वाढता उत्पादन खर्च आणि कर्जाचा भार यामुळे शेतकरी मोठ्या आर्थिक अडचणीत सापडल्याचे आंदोलनकर्त्यांनी सांगितले. पोळा हा शेतकरी आणि बैलांच्या नात्याचा महत्त्वाचा सण आहे. याच दिवशी बैलाच्या पाठीवर ‘कोरडा दुष्काळ तात्काळ जाहीर करा’ असा संदेश लिहून शेतकऱ्यांनी शासनाला आपल्या व्यथा वेगळ्या पद्धतीने पोहोचवण्याचा प्रयत्न केला. शेतकऱ्यांच्या गंभीर परिस्थितीची तातडीने दखल घेऊन दुष्काळ जाहीर करावा. सत्तेमध्ये असलेले आणि विरोधक हे दोन्हीही शेतकऱ्यांच्या प्रश्नावरती ब्र काढायला तयार नाहीत. शेतकरी आज आर्थिक संकटात असताना सुद्धा या राज्यामध्ये जातीपातीचे राजकारण करून शेतकऱ्याचा मुद्दा बाजूला ठेवल्या जात आहे. शेतकऱ्याच्या मालाला योग्य भाव राज्य सरकार देत नाही एकीकडे राज्यसरकारने तुटपुंजी कर्जमाफी देऊन शेतकऱ्याच्या तोंडाला पाणी पुसले आहेत. सोयाबीन त्र कापूस उडीद मूग यासारखी पिके उध्वस्त झाली आहेत शेतकऱ्यांच्या हाता

प्लास्टिक फुलांची

आढळल्यास संबंधितांवर नियमानुसार कठोर कारवाई करावी, अशी मागणी करण्यात आली आहे. या मागणीचे निवेदन पर्यावरण मंत्री तथा जालना जिल्ह्याच्या पालकमंत्री पंकजाताई मुंडे, आमदार बबनराव लोणीकर तसेच तालुका कृषी अधिकारी,यांना देण्यात आले आहे. नैसर्गिक फुल उत्पादक शेतकऱ्यांच्या हितासाठी प्लास्टिक फुलांच्या साठवणूक, व्यापार व विक्रीवर प्रभावी नियंत्रण आणण्याची मागणी करण्यात आली यावेळी मोठ्या संख्येने फुल उत्पादक शेतकरी उपस्थित होते.

जरांगे यांच्यावर

आली. काल रात्री ११.३० वाजता श्री. जरांगे यांनी तीव्र डोकेदुखी आणि मळमळ होत असल्याची तक्रार केली. संयुक्त वैद्यकीय पथकाने तत्काळ तपासणी करून त्यांना औषधे दिली. त्यानंतर देखभालीचा भाग म्हणून पहाटे साडेचारपर्यंत आणखी एक सलाईनद्वारे आयव्ही फ्ल्यूड देण्यात आले. सध्या श्री. जरांगे पाटील यांना कोणतीही तक्रार नसल्याची माहिती जिल्हा आरोग्य यंत्रणेने दिली आहे. यावेळी प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे वैद्यकीय अधिकारी, समुदाय आरोग्य अधिकारी, जिल्हा रुग्णालयातील फिजिशियन आणि शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील वरिष्ठ निवासी डॉक्टर उपस्थित होते.

विवेकानंद इंग्लिश स्कूल

यशस्वी करण्यासाठी विवेकानंद पब्लिक स्कूलचे प्राचार्य विजयकुमार दंडाले, विवेकानंद इंग्लिश स्कूलचे प्राचार्य भालचंद्र महाजन यांच्यासह सर्व शिक्षकवृंद आणि शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी परिश्रम घेतले. स्वतः च्या हाताने बाप्पाची मूर्ती साकारण्याचा आनंद विद्यार्थ्यांच्या चेहऱ्यावर ओसंडून वाहत होता. शाळेने यापुढेही असे नवनिर्मितीक्षम उपक्रम सातत्याने राबवावेत, अशी मागणी विद्यार्थ्यांनी या वेळी केली.

प्रारूप मतदार यादीवर दावे- हरकतींसाठी ३० सप्टेंबरपर्यंत मुदत

मतदारांनी यादी तपासून आवश्यक ते अर्ज दाखल करण्याचे आवाहन

जालना/प्रतिनिधी : विशेष सखोल पुनरीक्षण-२०२६ (SIR) अंतर्गत महाराष्ट्रातील सर्व २८८ विधानसभा मतदारसंघांचीप्रारूप मतदार यादी ३१ ऑगस्ट २०२६ रोजी प्रसिद्ध करण्यात आली आहे.या प्रारूप यादीच्या अनुषंगाने दावे व हरकती दाखल करण्यासाठी ३१ऑगस्ट ते ३० सप्टेंबर २०२६असा कालावधी देण्यात आला आहे. महाराष्ट्राच्या मुख्य निवडणूक अधिकारी कार्यालयाने नागरिकांना आपले नाव व मतदार यादीतील तपशील तपासून आवश्यक असल्यास विहित नमुन्यात अर्ज करण्याचे आवाहन केले आहे. या कालावधीत मतदार यादीमध्ये नाव समाविष्ट करण्यासाठीनमुना क्रमांक ६, नावाच्या समावेशाला आक्षेप घेण्यासाठीनमुना क्रमांक ७, तर मतदाराच्या नोंदीतील दुरुस्ती, मतदार ओळखपत्रातील बदल तसेच दिव्यांग चिन्हांकासाठीनमुना क्रमांक ८मध्ये अर्ज करता येणार आहे. तसेच मतदारसंघातील

अन्य ठिकाणी स्थलांतर झाल्यामुळे पत्त्यात बदल करण्यासाठीही नमुना क्रमांक ८ अंतर्गत अर्जाची सुविधा उपलब्ध आहे. दरम्यान, प्रारूप मतदार यादीमध्ये नाव समाविष्ट करणे, वगळणे किंवा दुरुस्ती करण्यासंदर्भात खोटी माहिती अथवा खोटे घोषणापत्र सादर करू नये, असेही प्रशासनाने स्पष्ट केले आहे.

लोकप्रतिनिधित्व अधिनियम, १९५० मधील कलम ३१नुसार मतदार यादीच्या तयारी, पुनरीक्षण, दुरुस्ती किंवा नावाचा समावेश-वगळण्यासंदर्भात जाणीवपूर्वक खोटी माहिती अथवा घोषणा करणाऱ्या व्यक्तीस एक वर्षापर्यंत कारावास, दंड किंवा दोन्ही अशी शिक्षा होऊ शकते. प्रारूप मतदार यादीतील नाव, पत्ता किंवा अन्य तपशीलांमध्ये काही त्रुटी असल्यास नागरिकांनी मुदतीपूर्वी संबंधित

अर्ज दाखल करावेत.
मतदार यादीतील नाव
शोधण्यासाठी आणि
डिखठ-२०२६ संदर्भातील
दावे-हरकती दाखल
करण्यासाठी मुख्य
निवडणूक अधिकारी,
महाराष्ट्रयांच्या अधिकृत
संकेतस्थळावर सुविधा
उपलब्ध करून देण्यात
आली आहे.

जिल्ला/प्रतिनिधी :
राष्ट्रीय तंबाखू नियंत्रण
कार्यक्रम (NTCP) जिल्हा
रुग्णालय अंतर्गत जालना
जिल्ह्यात ३९ तंबाखुमुक्त
शाळा ३९; अभियानाची
प्रभावी अंमलबजावणी
सुरु असून, विद्यार्थ्यांना
तंबाखूच्या व्यसनापासून
दूर ठेवण्यासाठी जिल्ह्यात
विविध जनजागृतीपर उपक्रम
राबविण्यात येत आहेत. या
अभियानाला शाळांकडून
सकारात्मक प्रतिसाद मिळत
असून आजपर्यंत जिल्ह्यातील
१०९ शाळांनी तंबाखुमुक्त
शाळेचे निर्धारित निकष
पूर्ण केले असल्याचे जिल्हा
रुग्णालय जालना यांनी
कळविले आहे. राष्ट्रीय तंबाखू
नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत

शाळांमध्ये तंबाखूविरोधी विविध उपक्रम राबविले जात आहेत. यामध्ये तंबाखूमुक्त शाळेसाठी निर्धारित ९ निकषांची पूर्तता करणाऱ्या शाळांना आढावा घेऊन त्यांना तंबाखूमुक्त करण्यात येत आहे. यासाठी १० ते १६ ऑगस्ट २०२६ दरम्यान प्रथम लिहाव्हातरीय सर्व तालुका शिक्षणाधिकारी, केंद्रप्रमुख व विस्तारअधिकारी यांची कार्यशाळा घेण्यात आली त्यानंतर प्रत्येक तालुक्यामध्ये सर्व मुख्याध्यापक व शिक्षक यांची कार्यशाळा घेऊन, यामध्ये शाळा परिसरात तंबाखूजून्य पदार्थांचा वापर व विक्री होणार नाही याची दक्षता, तंबाखूमुक्तीबाबत

जनजागृती करणारे फलक,
विद्यार्थ्यांना तंबाखूच्या
दुष्परिणामांची
माहिती,

आमची शाळा तंबाखूमुक्त शाळा
शेक संस्थेच्या परिषदात कोणत्याही प्रकारचे तंबाखूजन्य
पदार्थ, शिक्क करणारा कागदास व पूर्णपणे बंदी आहे.
(शाळाच्या तंबाखूमुक्त ग्रीनप्रीम संस्था होणुनमूर.)
तंबाखूमुक्तीची
शपथ तसेच शिक्षक,
विद्यार्थी आणि पालकांचा
सहभाग यासारख्या बाबींवर
विशेष भर देण्यात आला
आहे. या अभियानाच्या

माध्यमातून विद्यार्थ्यांमध्ये
३९; तंबाखूला नकार, निरोगी
जीवनाला स्वीकार ३९; हा
संदेश पोहोचविण्यात येत
आहे. शाळांमध्ये तंबाखूच्या
उपकरणांना बाबत मार्गदर्शन,
जनजागृती कार्यक्रम,
शपथविधी तसेच
तंबाखूविरोधी
संदेश देणाऱ्या विविध
उपक्रमांचे आयोजन
करण्यात येत आहे.
विद्यार्थ्यांच्या माध्यमातून हा
संदेश त्यांच्या कुटुंबापर्यंत
आणि समाजापर्यंत
पोहोचविण्याचा प्रयत्न केला
जात आहे. यावर्षी एप्रिल
२०२६ ते आजपर्यंत १०९
शाळा तंबाखूमुक्त करण्यात
आल्या असून हा उपक्रम
येथेथे थांबणार नसून पुढील

काळात जिल्ह्यातील अणखी
शाळांचा तंबाखूमुक्त शाळा
अभियानात समावेश करण्यात
येणार आहे. संबंधित शाळांना
निर्धारित निकषांची पूर्तता
करण्यासाठी मार्गदर्शन व
आवश्यक सहकार्य करण्यात
येणार आहे. तंबाखूचे सेवन
सुरु होण्यापूर्वीच त्याला
प्रतिबंध करणे हा या
अभियानाचा मुख्य उद्देश
असून, ३९;तंबाखूमुक्त
शाळा - तंबाखूमुक्त परिसर
तंबाखूमुक्त पिढी३९; या
संकल्पनेच्या दिशेने जालना
जिल्ह्याची वाटचाल सुरु
आहे. विद्यार्थ्यांचे आरोग्य
सुरक्षित ठेवण्यासाठी आणि
भाषावैविध्य वळसनमुक्त
करण्यासाठी हा उपक्रम
निश्चित महत्त्वपूर्ण ठरत आहे.

जिल्ह्यात अवैध कारवायां विरोधात धडक मोहीम

जालना :	जिल्ह्यात कायदा
व सुव्यवस्था	अबाधित
राखण्यासोबतच	अवैध
प्रवृत्तीना आळा घालण्यासाठी	
जिल्हा प्रशासनाच्या	विविध
विभागांकडून विशेष तपासणी	
मोहीम राबविण्यात आली.	
यामोहिमेत	उपप्रादेशिक
परिवहन कार्यालय, राज्य	
उत्पादन शुल्क, महसूल	
पोलिस विभागाने	विविध
ठिकाणी कारवाई केली.	
वाहतूक नियमांचे	उल्लंघन
करणाऱ्या वाहनांवर	डंडात्मक
कारवाई करण्यात आली,	
तर अवैध दारू	वाळा
वाहतुकीवरही	कारवाई
करण्यात आली. उपप्रादेशिक	
परिवहन कार्यालय, जालना	

यांच्याकडून वाहतूक नियमांचे उल्लंघन करणाऱ्या वाहनांची तपासणी करण्यात आली. १६९ वाहनांची तपासणी करून ५१ वाहनांवर कारवाई करण्यात आली. यामध्ये ओह्दरलोड, विना परवाना वाहतूक, विना-झणउ, रिफ्लेक्टर नसणे, सीटबेल्ट न लावणे तसेच विना-HSRP नंबर प्लेट आदी नियम भंगाचा समावेश आहे. या कारवाईत जागेवर ५ लाख ६ हजार ५०० रुपयांचा रोख दंड वसूल करण्यात आला. तसेच प्रलंबित ई-ई-चलानपोटी ८१ हजार रुपयांचा दंड बजावण्यात आला. त्यामुळे एकूण ५ लाख ८७ हजार ५०० रुपयांचा दंड

करण्यात आला. तसेच राज्य उत्पादन शुल्क विभागाने अवैध पोलीस उत्पादन शुल्क विभागाची १०.१६ लाखांचा अवैध दारू सह ट्रॅक्टर दारू निमिती व वाहतुकी विरोधात विविध ठिकाणी छापे टाकून ९ गुन्हे दाखल करत ९ आरोपींना अटक केली. या कारवाईत ४६.४४ लिटर अवैध देशी दारू, ४५ लिटर हात भट्टी दारू आणि २०० लिटर रसायन

असा मुद्दामाल जमकरण्यात आला. जप्त मुद्दे मालाची एकूण किंमत ३६ हजार २०० रुपये आहे. महसूल विभागाने गौण खनिजाचे अवैध उत्खनन व वाहतूक रोखण्यासाठी तपासणी नाक्यांवर कारवाई केली. भोकरदन तालुक्यातील राजूर नाका येथे वाळूची अवैध वाहतूक करणारा एक ट्रॅक्टर एक ब्रास पकडण्यात आला. जिल्ह्यात शांतता व सुव्यवस्था

राखण्यासाठी पोलीस विभागाकडूनही प्रतिबंधात्मक कारवाई करण्यात आली. भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता कलम १२६ अन्वये ३६ जणांवर तर कलम १२९ अन्वये ७ जणांवर, तर इतर कायद्यांतर्गत एका व्यक्तीवर कारवाई करण्यात आली. एकूण ४४४ जणांविरुद्ध प्रतिबंधात्मक खटले दाखल करण्यात आले. जिल्ह्यात अवैध वाहतूक, दारू विक्री तसेच इतर बेकायदेशीर कृत्यां विरोधात या पुढेही थडक कारवाई सुरु राहणार असल्याचे अपर जिल्हाधिकारी प्रशिक्षक हदगल यांनी साधिकां पत्रकाद्वारे कळविले आहे.

RTO चा दणका
पिंपरी चिंचवड: अलीकडेच सोशल मीडियावर मुंबई- पुणे द्रुतगती मार्गावर टेक्नॉलॉजी वापरून आरटीओ पोलिसांच्या कॅमेऱ्यांना गुंगारा देणाऱ्या झयव्हरवर कारवाई केली आहे. टोयोटा फॉर्च्युनर एसयुव्ही कार चालकाच्या विरोधात ट्रॅफिक पोलिसांनी आता गुन्हा दाखल करत आता झयव्हरवर कारवाई केली आहे. हायटेक टेक्नोलॉजीचा वापर करून त्या झयव्हरने त्याच्या कारची नंबरप्लेट लपवली होती. त्याच आधारवर आरटीओ पोलिसांनी त्या कार चालकावर (पान ३ वर)

विकसित भारताच्या निर्मितीत युवकांची
भूमिका महत्त्वपूर्ण : डॉ. विद्या पटवारी

जालना/प्रतिनिधी : माध्यम
भारत जालना, युवा कार्यक्रम व
क्रीडा मंत्रालय, भारत सरकार
व श्रीमती दानकुंवर महिल
महाविद्यालय, जालना यांच्या
संयुक्त विद्यमाने विकसित
भारत यंग लीडर डायलॉग
(VBYLD) क्रिझ स्पर्धेचे
आयोजन महाविद्यालयात
करण्यात आले. या स्पर्धेला
महाविद्यालयीन विद्यार्थी व
युवकांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद
मिळाला. सदरील कार्यक्रमाचे
आयोजन जिल्हा युवा
अधिकारी, माध्यम भारत,
जालना येथील मयूरकुमार
गोरेसे यांच्या मार्गदर्शनाखाली
करण्यात आले. कार्यक्रमास
प्रशासकीय अधिकारी प्रा.
डॉ. विद्या पटं, जिल्हा युवा
अधिकारी मयूरकुमार गोरे व
प्रभारी प्राचार्य डॉ. जितेंद्र

अहिरराव, उपप्राचार्य पूजा
कक्कड, कार्यक्रम अधिकारी
प्रा. पार्वती देशमुख तसेच
डॉ. सुधाकर वाघ यांची
प्रमुख उपस्थिती होती
यावेळी प्रा. डॉ. विद्या पटवारी
यांनी विद्यार्थ्यांना विकसित
भारत यंग लीडर डायलॉग
(VBLYD) उपक्रमाचा
माहिती दिली. देशाच्या
विकासा प्रक्रियेत युवकांची
भूमिका अत्यंत महत्वाची
असून, युवकांमध्ये नेतृत्वगुण,
ज्ञान, निर्णयक्षमता आणि
साहजनिर्मितीची जाणीव
निर्माण करण्याच्या उद्देशाने
अशा उपक्रमांचे आयोजन
करण्यात येत असल्याचे
त्यांनी सांगितले. मयूरकुमार
गोरमे यांनी स्पर्धेचे महत्त्व
स्पष्ट करताना युवकांनी अशा
उपक्रमांमध्ये मोठ्या संख्येने

सहभागी
व्हावे, असे आवाहन केले.
विकासित भारताचे स्वप्न
साकार करण्यासाठी युवकांनी
आपल्या ज्ञानाचा, कौशल्यांचा
आणि कल्पनाशक्तीचा
सकारात्मक उपयोग करणे
आवश्यक असल्याचे
त्यांनी नमूद केले. झिझ्ज
स्पर्धेश्र्चान्ये विद्यार्थ्यांनी
उत्साहाने सहभाग नोंदवत
विविध प्रश्नांची उत्तरे दिली.
स्पर्धेमूले विद्यार्थ्यांच्या
सामान्य ज्ञानासोबतच
देशाच्या इतिहास, संस्कृती,
विज्ञान, अर्थव्यवस्था
आणि विकासविषयक
बाबींच्या ज्ञानाला चालना
मिळाली. कार्यक्रमाच्या
यशस्वी आयोजनासाठी
महविद्यालयातील प्राध्यापक,
कर्माचारी यांनी सहाकार्य केले.

प्लास्टिक विरोधात धडक कारवाई

ठाणे : शहरातील विविध भागांमध्ये करण्यात आलेल्या तपासणी मोहिमेदरम्यान मोठ्या प्रमाणात प्रतिबंधित प्लास्टिक जप्त करण्यात आल्याची माहिती समोर आली आहे. या कारवाईत सुमारे ९९ किलो प्रतिबंधित प्लास्टिक जप्त करण्यात आले असून, तब्बल ७९ हजार रुपयांचा दंड वसूल करण्यात आल्याचे सांगण्यात येत आहे.

शहरभर तपासणी मोहिमेला वेग प्लास्टिकमुळे निर्माण होणारा कचरा, नाले तुंबणे आणि पर्यावरणावर होणारे दुष्परिणाम लक्षात घेऊन महापालिकेकडून प्रतिबंधित प्लास्टिकविरोधात वेळोवेळी कारवाई केली जाते.

स्वाधार योजना, शासकीय वसतिगृह प्रवेशात
बनावट कागदपत्रे आढळल्यास कारवाई

जालना : भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्वाधार योजना तसेच शासकीय वसतिगृह प्रवेश प्रक्रियेत शासनाच्या प्रवेश प्रक्रियेत शासनाच्या योजनांचा लाभ मिळविण्याच्या उद्देशाने काही विद्यार्थी खोटी, बनावट अथवा फेरफार केलेली कागदपत्रे सादर करीत असल्याच्या बाबी निदर्शनास येत आहेत. या पार्श्वभूमीवर संबंधित अर्जाकडील आणि प्रकरणाकडील सखोल तपासणी करण्यात येणार असून, कागदपत्रे बनावट अथवा खोटी आढळल्यास संबंधित विद्यार्थ्यांवर कठोर कारवाई करण्यात येणार आहे. स्वाधार योजना किंवा शासकीय वसतिगृह प्रवेशासाठी बनावट भाडेकारनामा, खोटे बोनोफाईड प्रमाणपत्र, बनावट वसतिगृह प्रमाणपत्र, खोटी उपस्थिती, उत्पन्न प्रमाणपत्र,

जात प्रमाणपत्र किंवा इतर आवश्यक कागदपत्रांमध्ये फेरफार केल्याचे आढळल्यास संबंधित विद्यार्थ्याचा अर्ज अथवा प्रवेश अर्द करण्यात येईल. तसेच संबंधित विद्यार्थ्याने यापूर्वी स्वाधार योजनेचा किंवा शासकीय वसतिगृहाचा लाभ घेतला असल्यास तो लाभ नियमानुसार रद्द करून शासनाकडून अदा करणीत आलेली रक्कम वसूल केली जाणार आहे. प्रकरणाच्या स्वरूपानुसार संस्थेतविरुद्ध लागू कायद्यानुसार फौजदारी कारवाईही करण्यात येईल. स्वाधार योजना किंवा शासकीय वसतिगृह प्रवेशासाठी अर्ज भरताना इंटरनेट केंद्रे अथवा ऑनलाईन सेवा केंद्रे चालकांना बनावट कागदपत्रे तयार करणे, कागदपत्रांमध्ये फेरफार करणे,

खोती माहिती अपलोड करणे,
हस्तावट प्रमाणपत्रे तयार करून
देणे किंवा विद्यार्थ्यांना शासनाची
फसवणूक करण्यास जाणीवपूर्वक
समर्थन देणे किंवा आढळल्यास संबंधित
समर्थक घालक, मालक किंवा
व्यक्तिविरुद्धही नियमानुसार
कोठोर कायदेशीर आणि फौजदारी
कारवाई करण्यात येणार आहे.
याशिवाय अशा गैरप्रकारात
कोणतीही व्यक्ती, संस्था,
महाविद्यालयीन अधिकारी किंवा
कार्याचारी अथवा इतर संबंधित
व्यक्ती सहभागी असल्याचे
तपासणीत निष्पन्न झाल्यास,
याच्या भूमिकेनुसार संबंधित
सक्षम प्राधिकरणामार्फत
कायदेशीर कारवाई केली जाणार
आहे. स्वाध्याय योजना आणि
शासकीय वसतिगृहाच्या योजनांचा
लाभ केवळ पात्र विद्यार्थ्यांनाच

शासनाच्या नियमानुसार मिळावा, यासाठी प्राप्त अर्ज आणि कागदपत्रांची काटेकोरपणे पडताळणी करण्यात येत आहे. यामुळे विद्यार्थ्यांनी अर्ज करताना काळजी घ्यावी, वैध आणि अतिकृत कागदपत्रेच सादर करावीत. बनावट कागदपत्रे तयार करून देणाऱ्या व्यक्तींच्या अभिभावा बळी पडू नये आणि शासनाची फसवणूक करण्याचा प्रयत्न करू नये, असे आवाहन करण्यात आले आहे. बनावट कागदपत्रे सादर करणारे विद्यार्थी तसेच अशा गैरप्रकारास प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्षपणे सहाय्य करणाऱ्या व्यक्तींवर कोणतीही दयामाया न दाखविता नियमानुसार कठोर कारवाई करण्यात येईल, असा स्पष्ट इशारा संबंधित विभागाकडून देण्यात आला आहे.

आमची अंगणवाडी आमची जबाबदारी या संकल्पनेवर आधारित ९ व्या राष्ट्रीय पोषण माहचे आयोजन

जालना/प्रतिनिधी: महिला
व बाल विकास विभाग,
एकात्मिक बाल विकास सेवा
योजना (ICDS) आणि
जिल्हा परिषद, जालना
यांच्या संयुक्त विद्यमाने ९
सप्टेंबर ते ९ ऑक्टोबर
२०२६ या कालावधीत संपन्न
जिल्ह्यात/राष्ट्रीय पोषण माह
२०२६ अभियानाचे आयोजन
करण्यात आले आहे. 'सुपोषित
बालक, निरोगी मात
आणि सक्षम समाज' हे या
अभियानाचे मुख्य उद्दिष्ट असून
यंदा आमची अंगणवाडी
आमची जबाबदारी या
संकल्पनेवर आधारित विविध
उपक्रम राबविण्यात येण
आहत. जिल्हा परिषदे
मुख्य कार्यकारी अधिकारीडॉ.
कृष्ण कांत कनवरीयायांच्या
मार्गदर्शनाखाली महिला व बाल
विकास, शिक्षण आणि आरोग्य
विभागाच्या समन्वयात

जिल्ह्यातील सर्व गावांमध्ये हे अभियान राबविण्यात येणार आहे. अभियानांतर्गत अंगणवाडी व्यवस्थापन समित्या अधिक सक्रिय करून अंगणवाडी केंद्रांमधील स्वच्छता, आहाराचा दर्जा आणि स्थानिक समुदायांच्या सहभाग वाढविण्यावर भर दिला जाणार आहे. तसेच, ३ ते ३० वर्षे वयोगटातील बालकांच्या सर्वांगीण विकासासाठी अंगणवाडी सेवांमार्फत नियोजनबद्ध गृहभेटी घेऊन पालकांना बालसंगोपन, आरोग्य आणि पोषणाबाबत मार्गदर्शन केले जाणार आहे. बालकांच्या आहारात पुरेशा प्रथिनांचा समावेश, विविध अन्नगटांचा वापर आणि स्थानिक पातळीवर उपलब्ध पौष्टिक अन्नपदार्थांचा वापर याबाबत जनजागृती केली जाणार आहे. परक पोषण

आहार कार्यक्रमान्तर्गत ताजे, विविध प्रकारचे भोजन उपलब्ध करून देण्याबरोबरच साप्ताहिक मेनुसूध्ये विविधता, स्वच्छता आणि आहाराच्या गुणवत्तेची हमी यावर विशेष भर देण्यात येणार आहे. नव्याने गठित अंगणवाडी व्यवस्थापन समित्या तसेच डझन मेनू बोर्डांच्या माध्यमातून पोषणविषयक उपक्रमांमध्ये समुदायाचा सहभाग, मालकीभाव आणि उत्तरदायित्व वाढविण्यात येणार आहे. प्रारंभिक बाल संगोपन व शिक्षण (एउउए) कार्यक्रमांतर्गत बालकांचा संज्ञानात्मक विकास आणि पुरेसे पोषण हे परस्परपूरक घटक असल्याचे अधोरेखित करण्यात येणार आहे. मातृ वंदना योजनेची विशेष मोहीम प्रधानमंत्री मातृ वंदना योजनेअंतर्गत पात्र महिलांना योजनेचा थेट लाभ मिळवून देण्यासाठी विशेष कागदपत्र पूर्तता व नोंदणी

माहिती आहे.	रावठियात यासोबतच मेळावे, पथनाट्य, निबंभ स्पर्धा, रांगोळी स्पर्धा आदी विविध उपक्रमांचे आयोजन करण्यात आले.	येणार महिला रॅली, स्पर्धा, व विविध करण्यात येणार आहे.
पथनाट्य, निबंभ स्पर्धा, रांगोळी स्पर्धा आदी विविध उपक्रमांचे आयोजन करण्यात आले.	गणेशोत्सवाच्या कालावधीतही आरोग्य आणि स्वच्छतेबाबत जनजागृतीपर रावठियात येणार आहेत.	उपक्रम आहेत.
राष्ट्रीय पोषण यशस्वी जिल्ह्यातील सर्व सेवािका, पर्यवेक्षिका, स्वस्थ-सहायता तत्त्वेच पातकांनी संख्येने सहभागी व्हावे, असे आवाहन मुख्य कार्यकारी कणूण कांत कनवारीयायांनी केले आहे.	राष्ट्रीय पोषण यशस्वी जिल्ह्यातील सर्व सेवािका, पर्यवेक्षिका, स्वस्थ-सहायता तत्त्वेच पातकांनी संख्येने सहभागी व्हावे, असे आवाहन मुख्य कार्यकारी कणूण कांत कनवारीयायांनी केले आहे.	माह अभियान करण्यासाठी अंगणवाडी मदतनीस, लोकप्रतिनिधि, मोठ्या परियेचे जिल्हा परिषदेचे अधिकारीडॉ. कनवारीयायांनी केले आहे.

राजगार, स्वयंराजगार, कौशल्य विकास आणि उद्योजकतेच्या अधिकाधिक संधी उपलब्ध करून देण्याच्या पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या संकल्पनेनुसार महाराष्ट्र शासनाच्या कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नावाविस्तार विभागाच्या वतीने 'रोजगार महाकुंभ महाराष्ट्र २०२६' या राज्यव्यापी उपक्रमाचे आयोजन करण्यात आले आहे. या उपक्रमांतर्गत राज्यभर एकाच दिवशी ८०० रोजगार मेळावे व प्लेसमेंट ब्रूइव्ह आयोजित करण्यात येणार आहेत. या उपक्रमाचे उद्घाटन मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या हस्ते होणार आहे. जालना जिल्ह्यातील रोजगार महाकुंभाचे आयोजन २९ सप्टेंबर २०२६

आयटीआय), जालना येथील वर्कशॉप क्रमांक २ मध्येकरण्यात आले आहे. या रोजगार मेळाव्यात दहावी व बारावी उत्तीर्ण उमेदवार, कला, वाणिज्य व विज्ञान शाखेतील पदवीधर व पदव्युत्तर उमेदवार, डिप्लोमा व अभियांत्रिकी पदवीधारांक, अभिपुढातीचे कौशल्य प्रशिक्षण पूर्ण केलेले उमेदवार, आयटीआय उत्तीर्ण तसेच अंतिम वर्षातील प्रशिक्षणार्थी आणि रोजगाराच्या शोधात असलेल्या पात्र युवक-युवतींना सहभागी होता येणार आहे. विविध खासगी आस्थापनांमध्ये रोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने पात्र उमेदवारांसाठी २१ ते २४ सप्टेंबर २०२६ यां

तयारी सत्रामध्ये राजगारापूर्व
तयारी अभ्यासक्रमाचे
प्रशिक्षण देण्यात येणार आहे.
रोजगार मेळाव्यात सहभागी
होण्यासाठी इच्छुक पात्र
उमेदवारांनी दिलेल्या लिंकवर
नोंदणी करणे आवश्यक
आहे. नोंदणी केलेल्या सर्व
उमेदवारांनी २९ सप्टेंबर
रोजी आयोजित रोजगार
मेळाव्यास उपस्थित राहावे,
जेणेकरून त्यांना विविध
आस्थापनांमध्ये रोजगाराच्या
संधी उपलब्ध होऊ शकतील.
जिल्ह्यातील जास्तीत
जास्त युवकांनी या संधीचा
लाभ घ्यावा, असे आवाहन
जिल्हा व्यावसायिक शिक्षण
व प्रशिक्षण अधिकारी,
जालना ए. ए. केसकरतसेव
ऑद्योगिक प्रशिक्षण संस्था,
जालना येथील प्राचार्य ए. ए.
आलटेयांनी केले आहे.